

REGULAMENT DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE A COMISIEI CENTRALE DE OBSERVATORI ȘI DELEGAȚI F.R.H.

Articolul 1.

În sensul prezentului regulament abrevierile, termenii și sintagmele de mai jos au următoarele semnificații:

- 1) I.H.F. - Federația Internațională de Handbal
- 2) E.H.F. - Federația Europeană de Handbal
- 3) F.R.H. - Federația Română de Handbal
- 4) Consiliul de Administrație (C.A.) – Organul de conducere și de administrare a patrimoniului F.R.H. care asigură punerea în executare a hotărârilor Adunării Generale, regulile generale privind organizarea și funcționarea acestuia fiind stabilite în Statutul F.R.H.
- 5) Comitetul director (CD) al F.R.H. – Este organul executiv care aduce la îndeplinire hotărârile C.A. și soluționează problemele ce necesită luarea unor decizii imediate între ședințele Consiliului de Administrație, care urmează a fi ratificate de către C.A.;
- 6) C.Arb. - Comisia de Arbitri
- 7) C.C.A. - Comisia Centrală de Arbitri
- 8) C.C.C. – Comisia Centrală de Competiții
- 9) C.C.D. - Comisia Centrală de Disciplină
- 10) C.C.O.D. – Comisia Centrală de Observatori și Delegați
- 11) A.J.H / A.M.H – Asociații Județene de Handbal / Asociația de Handbal a Municipiului București – persoane juridice de drept privat, constituite potrivit prevederilor Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000, cu modificările și completările ulterioare
 - a) C.J.A. – Comisia Județeană de Arbitri
 - b) C.M.A. – Comisia Municipală de Arbitri
- 12) Oficial – Persoana care reprezintă sau care este delegată să reprezinte F.R.H. sau alta structura afiliată.
- 13) Antrenor – Persoana atestată conform legislației în vigoare care pregătește și conduce procesul instructiv/educativ al echipelor participante în competiții;
- 14) Arbitru – Persoana autorizată și delegată conform regulamentelor și normelor în vigoare, care evaluează calitatea prestației la jocurile de handbal, urmărește respectarea regulilor de joc și aplică sancțiunile în cadrul jocului de handbal;
- 15) Observator / Delegat federal
 - a) Observator/Delegat/Inspector/Supervizor Inspector – Persoană autorizată și delegată conform regulamentelor și normelor în vigoare, să supravegheze și să controleze organizarea și desfășurarea competițiilor oficiale de handbal;
 - b) Delegat federal (Secretar de Competiție) – Persoana delegată de către F.R.H. la turnee, din rândul membrilor C.C.C., C.C.A., C.C.O.D., C.C.D., să întocmească evidențele și actele administrativ – contabile pentru decontarea cheltuielilor aferente și să controleze organizarea și desfășurarea turneului.
- 16) Arbitri internaționali / europeni (continentali)
 - a) arbitri IHF - arbitrii care au promovat unul sau mai multe cursuri pentru arbitri organizate de către I.H.F. și care au dreptul să arbitreze jocuri în competițiile organizate de către I.H.F. = arbitri internaționali.
 - b) candidați I.H.F. - arbitrii E.H.F., care îndeplinesc condițiile impuse de către I.H.F. pentru a fi convocați la cursurile organizate de către I.H.F.

- c) arbitrii E.H.F. - arbitrii care au promovat un curs pentru arbitri organizat de către E.H.F. și care au dreptul să arbitreze jocuri în competițiile organizate de către E.H.F. = arbitri europeni (continentali).
 - d) candidații E.H.F. - arbitrii care îndeplinesc condițiile impuse de către E.H.F. pentru a fi convocați la cursurile organizate de către E.H.F.
 - e) E.H.F. - Y.R.P. (E.H.F. - programul Arbitru Tânăr European al EHF) - arbitrii care îndeplinesc condițiile impuse de către E.H.F. pentru a fi convocați la unul sau mai multe cursuri organizate de către E.H.F. pentru arbitrii tineri.
- 17) Observatori E.H.F./I.H.F.
- a) Observatori E.H.F. – observatorii care au absolvit un curs de observatori E.H.F., care sunt testați periodic de către E.H.F. și care sunt nominalizați să officieze la jocurile organizate de către E.H.F.
 - b) Observatori I.H.F. – observatorii selectați de către I.H.F., dintre observatorii E.H.F. și care sunt nominalizați să officieze la competițiile organizate de către I.H.F.
- 18) M.T.S. – Ministerul Tineretului și Sportului
- 19) Regulament/Normă – Orice act cu caracter normativ emis de F.R.H. în aplicarea și completarea dispozițiilor statutare
- 20) L.P.H. - Liga Profesionistă de Handbal, respectiv structură sportivă constituită prin asocierea cluburilor sportive profesionale de handbal, subordonată Federației Române de Handbal
- 21) I.N.M.S. - Institutul National de Medicină Sportivă (inclusiv centrele regionale)
- 22) Taxa – Suma de bani pe care o achită membrii F.R.H., sportivii, antrenorii, arbitri în schimbul unor servicii prestate sau al anumitor drepturi, în condițiile și la termenele stabilite de regulamentele F.R.H.
- 23) Cotizație – Sumă de bani pe care trebuie să o achite în fiecare an membrii F.R.H., în condițiile și la termenele stabilite de Statutul și regulamentele F.R.H.
- 24) Penalitate – Sancțiune pecuniară ce constă în suma de bani pe care cel care săvârșește o abatere disciplinară/o încălcare a prevederilor prezentului statut, a regulamentelor și a normelor F.R.H. este obligat să o plătească în contul F.R.H.

Articolul 2.

Comisia Centrală de Observatori și Delegați este formată din observatori și delegații F.R.H. care au obținut acreditarea în urma promovării examenului anual.

Comisia Centrală de observator și delegați colaborează cu A.J.H./A.M.H. și împreună cu corpul de arbitri de vizonari militează pentru bună și corectă desfășurare a activității handbalistice la toate nivelurile, în plan intern, precum și la competițiile internaționale desfășurate pe teritoriul național.

Articolul 3.

Din Comisia Centrală de Observator și Delegați pot face parte acele persoane care au abilități în domeniu, cunoscuți ca având o înaltă demnitate, calități morale incontestabile, ce sunt selecționați și testați și care au promovat examenul anual (bianual), la începerea turului și eventual a returului ligii naționale de handbal, persoane ce provin din rândul:

- a) foști arbitrii internaționali sau divizionari, care au activat cel puțin în liga a doua națională,

- b) foști antrenori care posedă carnet categoria I (antrenor maestru) sau Master Coach și care au activat minim 5 sezoane în Liga Națională
- c) foști sportivi care au activat minim 5 sezoane în Liga Națională
- d) foști oficiali ai echipelor de Liga Națională, care au îndeplinit această funcție minim 5 ani
- e) profesori cu specializare handbal, care au participat la cel puțin 5 sezoane competiționale la categoriile de juniori

Articolul 4.

Prezența la un joc de handbal a președintelui F.R.H., a secretarului general, Observatorilor E.H.F./I.H.F., a președinților tuturor comisiilor F.R.H. (acolo unde nu au fost desemnați ca observator/delegat) se constituie ca observator de drept și de fapt . Constatările celor în cauză, vor fi apreciate ca cele ale unui observator/delegat oficial.

Articolul 5.

Comisia Centrală de Observatori și Delegați are drept scop urmărirea și îmbunătățirea desfășurării regulamentare și de promovarea handbalului la toate nivelurile, în rândul sportivilor, antrenorilor, persoanelor oficiale; de supraveghere a respectării statului și a celorlalte regulamente de desfășurare a activităților handbalistice; de evaluare a prestațiilor arbitrilor, corectare și îndreptare a prestațiilor acestora la Jocurile la care sunt delegați în plan național, precum și la cerere, și la Jocurile internaționale desfășurate sub egida F.R.H.

Articolul 6.

Președintele C.C.O.D. este propus de către Secretarul general, președintelui F.R.H. Acesta trebuie validat de către Comitetul Director și aprobat de C.A. al F.R.H. Președintele C.C.O.D. trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- Fost arbitru internațional retras din activitatea competițională sau observator internațional sau fost arbitru național cu merite deosebite
- Probitate și demnitate morală
- Fără condamnări penale privative de libertate

Articolul 7.

Comisia Centrală de Observator și Delegați este formată din:

- Președinte
- Vicepreședinte
- 3 (trei) membri dintre care unul este numit secretar.

Articolul 8.

Comisia Centrală de Observatori și Delegați delegă observatori la toate jocurile din cadrul Ligii Naționale de handbal, feminin și masculin, la orice joc din cadrul campionatelor naționale la care F.R.H. consideră că este necesar (caz în care cheltuielile prilejuite de deplasarea observatorului vor fi suportate de către F.R.H.), precum și solicitarea formulată în scris, cu minim 3 (trei) zile calendaristice înainte de disputarea jocului, de către orice parte interesată, participantă la joc.

Articolul 9.

La unele jocuri oficiale pot fi delegați supervizori. Aceștia fac parte din Corpul de control al observatorilor. Conducerea F.R.H. și cea C.C.O.D. își asumă dreptul de a delega unii supervizori la acele jocuri de handbal unde se consideră a fi necesar. Procedura privind numirea, delegarea, precum și atribuțiunile acestora sunt elaborate și aprobate de Comisia Centrală de Observatori și Delegați. Delegările unor supervizori se fac pentru acele jocuri care prezintă un grad ridicat de risc sau care pot influența într-un fel sau altul, caracterul jocului de handbal.

Articolul 10.

- a) Observatorii, delegații, supervizorii oficiali nu pot fi delegați la jocurile la care participă ca arbitrii, jucători, oficiali de echipă, rudele sau afinii lor de gradul I-III.
- b) Observatorul/delegatul este obligat să acorde arbitrilor asistența necesară pentru îndeplinirea în condiții optime a atribuțiunilor acestora din urmă.

Articolul 11.

În vederea participării la examenul pentru funcția de observator/delegat, candidații trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- a) Să fie cetățean român, cu domiciliul stabil în România
- b) Participarea efectivă pentru minim 5 ani la Liga Națională,, în calitate de sportiv, antrenor, arbitru, observator sau delegat F.R.H, sau oficial al echipelor de Liga Națională;
- c) Să prezinte un CV handbalistic la zi;
- d) Să nu fie sub relații contractuale de muncă sau de altă natură cu un club sportiv (handbal) ce își desfășoară activitatea la același nivel competițional național, sau să fie implicat sub orice formă în conducerea unei echipe de handbal din același eșalon competițional. Dacă, ulterior promovării examenului, un observator intră în relații contractuale de muncă sau de altă natură cu un club sportiv (handbal), acestuia i se ridică în mod automat dreptul de a oficia jocuri la nivelul competițional respectiv.
- e) Să nu fi fost condamnat penal cu privare de libertate (sentință definitivă), cu sau fără suspendare, nu însă pentru o faptă din culpă. Este obligatoriu a se prezenta cazierul judiciar la zi;
- f) Dacă în anii anteriori a fost membru al C.C.O.D., să nu fi avut o activitate necorespunzătoare, să nu fi răspuns comunicatelor și deciziilor C.C.O.D., să fii manifestat dezinteres în activitatea de observator/delegat, să nu fi participat cu regularitate la ședințele de instruire organizate de C.C.O.D., să fi avut în general o apreciere negativă ca prestație de observator/delegat din partea C.C.O.D. Comisia Centrală de Observatori și Delegați își rezervă dreptul de a alcătui și supune spre aprobare conducerii F.R.H., lista cu persoanele abilitate a fi invitate să susțină examenul anual bianual pentru dobândirea calității de observator/delegat al F.R.H.;
- g) Să nu fi suferit în timpul activității de sportiv, antrenor, conducător, arbitru, persoană oficială, o sancțiune de excludere din viața sportivă;
- h) După caz, să facă dovada faptului că realizează venituri suficiente (cel puțin venitul minim pe economie) și că nu este dependent de activitatea de observator/delegat F.R.H.;
- i) Să nu depășească vârsta de 60 de ani la prima candidatură pentru ocuparea unui post de observator / delegat;

- j) Se declară admis și se atestă ca observator / delegat pentru sezonul respectiv, candidatul care obținut minim 24 de puncte (din 30 posibile) la concursul (bi)anual.

Articolul 12.

Sunt selectați și invitați să susțină concurs pentru admiterea în Comisia Centrală de Observatori și Delegați, persoane cunoscute și apreciate pentru competența, probitate morală, experiența în activitatea handbalistică și conduita în societate, pentru dorința de a dobândi, prin ceea ce întreprinde activitatea de observator/delegat al F.R.H., nivelul cunoștințelor privind:

- Statutul F.R.H.;
- Regulamentul jocului de handbal (cu modificările cele mai recente comunicate de E.H.F.);
- Regulamentul de desfășurare Liga Națională, masculin și feminin;
- Regulamentul de desfășurare Cupa României;
- Regulamentul de desfășurare Supercupa României;
- Regulamentul de desfășurare Divizia A, masculin și feminin;
- Regulamentul de desfășurare campionate naționale de juniori I-IV, masculin și feminin, precum și norme de aplicare a regulamentelor de joc;
- Regulamentul de organizare și desfășurare a competițiilor naționale de handbal din România ;
- Caietele de sarcini ale Ligii Naționale, Cupei României și Diviziei A;
- Alte acte normative și cerințe ale fără H, postate pe site-ul F.R.H., pentru buna desfășurare a unui joc de handbal.

Ei trebuie să fie apt din punct de vedere medical, prezentând un aviz medical de la o instituție sanitară abilitată, având înscris perioada de valabilitate, ștampila instituției și parafa medicului. Anual (bianual), se organizează concursul pentru dobândirea calității de observator/delegat, de regulă înaintea începerii sezonului competițional următor.

Articolul 13.

Data și locul susținerii examenului (bi)anual vor fi anunțate din timp, la propunerea președintelui C.C.O.D, cu avizul Secretarului general. Comitetul Director va aproba data și locul examenului și după aprobare acestea vor fi făcute publice prin afișare pe site-ul F.R.H., Buletin informativ, comunicat C.C.O.D. Costurile prilejuite de susținerea concursului pentru dobândirea calității de observator F.R.H. privind transportul, cazarea, masa și latura administrativă vor fi suportate de către participanți. Măsurile privind deplasarea la și de la locul de desfășurare a concursului revine în sarcina exclusivă candidaților. Eventualele evenimente deosebite privind deplasarea în vederea susținerii concursului pentru dobândirea calității de observator/delegat F.R.H. revin în exclusivitate participantului (candidatului).

Articolul 14.

Observatorii/delegații își vor asuma responsabilitatea pentru asigurarea privind riscurile provenite din îndeplinirea atribuțiilor acestora la jocurile de handbal la care sunt delegați privind transportul acestora la și de la joc, cazarea și activitatea în sine ca observator/delegat F.R.H..

Articolul 15.

Deplasarea observatorilor/delegaților la și de la jocurile la care sunt desemnați a oficia, se va face cu mijloace proprii sau cu mijloace de transport în comun.

Articolul 16.

Nerespectarea de către Observator și delegația obligațiilor prevăzute de R.O.D.C.N.H. sau de Regulamentul privind activitatea observatorilor și delegaților atrage după sine sancționarea acestora de către forul competent din cadrul F.R.H., A.J.H./A.M.H.

Articolul 17.

Comunicarea nominalizărilor pentru observator și delegat se face în timp util, prin afișare pe site-ul F.R.H. la secțiunea „știri” și/sau „competiții” pentru delegările săptămânale și/sau telefonic în special pentru delegările de urgență.

Articolul 18. Obligațiile observatorului/delegatului după primirea nominalizării:

- a) Observatorul/delegatul trebuie să confirme/infirmă telefonic sau prin e-mail președintelui C.C.O.D. nominalizarea, în termen de 24 de ore de la comunicare sau imediat, în cazul unei nominalizări de urgență.
- b) În eventualitatea în care un observator/delegat nu poate participa la un joc, acesta va anunța în scris, prin e-mail către C.C.O.D. și F.R.H., cu minim 48 de ore înaintea orei oficiale de începere a jocului, cu motivarea temeinic argumentată.

După acceptarea delegării, observatorii/delegații sunt datori să se pregătească pentru misiunea lor, asigurându-se că sunt informați cu privire la:

- Programarea jocului – localitatea, sala, data și ora (dacă este televizat sau nu), fiind obligați a confirma prezența la joc;
- Regulamentul competiției în cadrul căreia se desfășoară jocul respectiv;
- Atribuțiunile pe care le are pentru buna desfășurare a jocului;
- Dispozițiile regulamentare privind sala de joc, măsurile de ordine, protecție și securitate la locul de desfășurare al competiției, precum și în exteriorul sălii de joc (prin forțele de ordine ale Jandarmeriei), accesul persoanelor în incintă, la vestiare, cabina medicului sălii, cabina de transmisie TV, o rampă de acces pentru persoanele cu dizabilități, alte anexe ale complexului sportiv;
- Caracterul și importanța jocului respectiv (etapă de campionat, joc eliminatoriu sau de baraj), locurile ocupate de cele două echipe în clasament, eventualele conflicte interioare;
- Sportivilor, conducătorilor sau altor oficiali celor două echipe aflate în stare de suspendare li se poate atrage atenția dacă un sportiv sau un oficial al echipei se găsește în stare de suspendare. Cei în cauză vor fi atenționați de suspendare dacă acest lucru a fost făcut public prin comunicat al C.C.D., afișat pe site-ul Federației, înainte de începerea oficială a jocului. Responsabilitatea în acest sens revine exclusiv echipei în cauză;
- Numele arbitrilor principali care oficiază la jocul respectiv;
- Observatorii trebuie să ajungă la salon care urmează să aibă joc locul respectiv cu minim 90 de minute înainte de începerea jocului;

- În cazul în care observatorul / delegatul nu s-a prezentat la joc, jocul se va desfășura fără observator, obligațiile acestea fiind preluate de către arbitrul înscris primul în Raportul de joc. După semnalul de începere a jocului, observatorului care a întârziat îi este interzis a mai desfășura activități oficiale la jocul respectiv.
- c) În situația în care, la sala de joc nu s-a prezentat sau s-a prezentat după ora oficială de începerea jocului din diverse motive, observatorul de legat inițial, dacă la locul de desfășurare al jocului există un observator F.R.H., acesta va fi nominalizat de către conducerea C.C.O.D. pentru officia ca observator cu drepturi depline.

Articolul 19. Atribuțiunile observatorului/delegatului

- a) Observatorul/delegatul supraveghează organizarea și desfășurarea în condiții regulamentare a jocului la care este delegat, urmărind respectarea statului și regulamentelor F.R.H. referitoare la organizarea de jocuri oficiale. După caz, cere clubul organizator să întreprindă cele mai eficiente măsuri pentru remedierea neconformităților constatate, menținerea ordinii înaintea, în timpul și după terminarea jocului, în interiorul / exteriorul arene sportive.
- b) Verificarea existenței și amplasării camerelor de luat vederi, atenționarea reprezentantului echipei gazdă pentru asigurarea locurilor pentru înregistrarea jocului de către persoanele abilitate prin regulamentul F.R.H., crearea condițiilor optime de filmare pentru echipa oaspete.
- c) Urmărirea și asigurarea achitării integrale a baremului de arbitraj înainte de joc, în baza chitanțelor prezentate de arbitrii principali.
- d) Observatorul / delegatul trebuie să acorde arbitrilor maximum de asistență posibilă pentru îndeplinirea în condiții optime atribuțiilor acestora. El trebuie să se asigure că echipa de arbitri este lăsată să se concentreze în liniște asupra jocului și să ceară organizatorilor să ia măsurile necesare pentru interzicerea accesului la vestiare persoanelor neautorizate. În acest scop, el va solicita în mod expres organizatorilor ca forțele de ordine să nu permită accesul la vestiare și pe terenul de joc decât persoanele autorizate de R.O.D.C.N.H. La pauza jocului, în vestiarul arbitrilor poate accede numai, dacă este strict nevoie, observatorul/delegatul întâlniri. Este interzis accesul oricărei alte persoane în vestiarul arbitrilor. Circulația arbitrilor de la vestiar la teren și invers se va face numai în prezența observatorului la Liga Națională, însoțit și de minim un Steward.
- e) Observatorilor și delegaților le este interzis să schimbe o decizie a arbitrilor. În situații cu totul deosebite, în special când timpul de joc este întrerupt și arbitri iau o decizie nereglementară sau incompletă, în cazul unor decizii care constituie motive de protest, observatorul/delegatul trebuie să îi informeze pe arbitri despre prevederile regulamentare, urmând a se aplica decizia corectă. În situația în care, prin decizie asumată de arbitri principali, observatorul nu este de acord cu aceasta, urmează un raport suplimentar.
- f) Urmărirea și asigurarea completării raportului de joc, verificarea legitimațiilor sportivilor în care să fie trecut numele sportivului, clubul aparținător, având de asemenea scrisă viza anuală, viza medicală din partea unei instituții specializate medicină sportivă cu parafa medicului, verificarea legitimațiilor oficialilor de echipă, completate corect și cu viza anuală și medicală valabile un an, a ecusoanelor persoanelor oficiale înscrise în raportul de joc. La Liga Națională masculin și feminin, legitimarea sportivilor și staff-ul lui echipei se va face folosind Sistemul Electronic de Înregistrare.

- g) După terminarea jocului, închiderea raportului de joc online (verificarea concordanței între raportul de joc scris și raportul online). De asemenea, încărcarea copiei după raportul de joc scris (poză, PDF) în Sistemul Electronic de Înregistrare. În cazul în care scorerul online nu este prezent la joc, observatorul/delegatul va specifica în raportul suplimentar. Totodată, acesta va întocmi raportul online pe baza raportului de joc scris.
- h) Verificarea concordanței între procesul verbal al jucătorilor eligibili regulilor U21 și U23 și Raportul de Joc scris, în ceea ce privește numărul de minute contabilizate pentru jucătorii eligibili regulilor U21 și U23. Semnarea procesului verbal al jucătorilor eligibili regulilor U21 și U23, împreună cu și în prezența reprezentanților celor două echipe, arbitrilor ajutători și arbitrilor principali.
- i) După terminarea jocului, se va înainta către F.R.H. un raport al observatorului, trimis în 24 de ore de la încheierea partidei, care să oglindească raportul de inspecție, modul de desfășurare a jocului, dacă au fost situații conflictuale deosebite înainte, în timpul sau după terminarea acesteia (în cazul unor abateri grave, se va întocmi un raport suplimentar ce va fi înaintat de urgență din localitatea desfășurării jocului competiției. În măsura posibilităților, se vor pune la dispoziția C.C.D., secvențe video înregistrate, despre o anumită situație neregulamentară petrecută la locul de desfășurare a competiției).
- j) În cazul meciurilor transmise la TV, observatorul se asigură de participarea antrenorilor și jucătorilor la sesiunea de interviuri realizate de partenerul TVR, la pauză și la finalul meciului, conform Caietelor de Sarcini. În cazul în care cei implicați refuză acordarea de interviuri partenerului TVR, observatorul va întocmi raport suplimentar.
- k) Aducerea la cunoștința celor în cauză (club, oficial, sportiv) că s-a întocmit raport suplimentar.
- l) Observatorilor le este interzis ca înainte, în timpul și după terminarea jocului, să dea declarații în mass-media și să analizeze prestația arbitrilor în prezența oficialilor echipelor sau altor persoane fără drept în acest sens.
- m) Alte atribuțiuni stabilită conform caietelor de sarcini la Liga Națională, Cupa României și Divizia A.

Articolul 20. Obiectivele principale ale inspecției sunt:

- a) Organizarea regulamentară a jocului (calitatea terenului de joc, a porților, a plaselor, a tablei de marcaj, a mesei oficiale cu accesoriile necesare, amplasarea băncilor de rezerve, existența scaunelor în tribună, amplasarea celor două galerii în zone diametral opuse, accesul spectatorilor în proporție de maxim 90 % din capacitatea tribunelor, vestiare, echipe și arbitrii, asistența medicală, salvare utilată corespunzător, măsuri de ordine și protecție). Verificarea marcajului suprafeței de joc (corectitudine și vizibilitate), a sistemului de cronometrare, a iluminatului corespunzător al sălii, măsurile de ordine și siguranță medicală, amplasarea bannerelor oficiale impuse prin regulamente și caietele de sarcini.
- b) Aprecierii calității arbitrajelor, în conformitate cu Regulamentul de joc și criteriile stabilite de Comisia Centrală de Arbitri.

Articolul 21. Activitatea observatorului.

Înainte de a ajunge în localitatea de desfășurare a jocului, observatorul trebuie să contacteze arbitrii principali, asigurându-se că sosirea acestora la locul de desfășurare al jocului se face cu

aproximativ 75 de minute înainte de joc, că nu există situații de indisponibilitate și că sunt întrunite condițiile unei prestații corespunzătoare.

La sosirea la locul de desfășurare al jocului, observatorul/delegatul trebuie să invite la ședința tehnică pe: arbitrii principali, arbitrii ajutători, reprezentanții celor două echipe, șeful formațiunii de pază, șeful formațiunii de jandarmi, medicul competiției și/sau medicul ambulanței. În cazul în care doctorul reuniunii este medicul de pe salvare, acesta poate ajunge la sală cu 10 minute înainte de ora oficială de începerea jocului, situație în care se va face un instructaj separat de către observatorul/ delegatul jocului.

La ședința tehnică, observatorul trebuie:

- a) Să discute cu organizatorii jocului, măsurile pe care le au întreprins pentru organizarea competiției, conform cu regulamentele F.R.H. în vigoare.
- b) Să se informeze despre numărul total de bilete vândute, invitații acordate, numărul de spectatori prognozat, repartiția și separarea grupurilor de simpatizanți ale celor două echipe și ce măsuri vor fi luate pentru a garanta securitatea simpatizanților echipei gazdă și echipei oaspete înainte, în timpul și după încheierea jocului.
- c) Să verifice împreună cu șeful forțelor de ordine (jandarmerie) dacă s-au luat măsuri de interzicerea accesului acelor suporteri care au interdicție de pătrundere în arenele sportive, în conformitate cu prevederile Legii nr. 4/ 2008, a celor aflați sub influența substanțelor psihotrope, a băuturilor alcoolice, acelor care se manifestă violent (vehement) la adresa forțelor de ordine, a conducerii clubului organizator/vizitator, care au asupra lor obiecte contondente sau de altă natură, ce pot pune în pericol viața sau integritatea participanților, activități ce sunt interzise prin prevederile Legii nr. 10 / 2012.
- d) Să stabilească un punct în care să se reunească comitetul de urgență, în cazul producerii unor evenimente deosebite.
- e) Să ceară organizatorilor să numească o persoană de contact cu care să se poată lua legătura, dacă este necesar, înainte, în timpul și după terminarea jocului, pentru a întreprinde în caz de nevoie, măsuri operative ce se impun.
- f) Să asigure posibilitatea reprezentantului oficial echipei oaspete să ia legătura cu observatorul, cu reprezentantul oficial al echipei gazdă, cu persoana de contact stabilită la punctul d).
- g) Să ceară organizatorilor jocului ca la vestiarul arbitrilor să fie asigurate măsuri de ordine și siguranță, prin existența a doi stewarzi.
- h) Observatorul/delegatul jocului trebuie să ceară cuplului de arbitrii principali să conducă jocul conform regulamentului de joc și să sancționeze încă de la începutul partidei toate actele nesportive, grosolane precum și jocul dur, la intimidare, practicat de una sau ambele echipe.
- i) Dacă din diverse motive, jocul nu poate începe sau nu poate fi continuat, impunându-se amânarea sau întreruperea acestuia, observatorul/delegatul va urmări ca arbitrii jocului să aplice corespunzător prevederile R.O.D.C.N.H. pentru asemenea situații și să întocmească un raport suplimentar, pe care îl va înainta de la locul de desfășurare al jocului către Secretarul general și președintele C.C. O.D..
- j) La jocurile din cadrul campionatelor naționale, observatorii/delegații vor discuta cu arbitrii prevederile regulamentare pentru cazurile de egalitate la terminarea celor 60 de minute de joc.
- k) Observatorul/delegatul jocului va solicita cooperarea delegațiilor oficiale ale celor două echipe pentru o comportare civilizată a suporterilor și totodată, va sublinia că nerespectarea

măsurilor de ordine, protecție și securitate, precum și producerea de incidente, atrage după sine sancționarea celor vinovați și a cluburilor de handbal implicate, potrivit prevederilor regulamentare.

- l) Observatorul/delegatul va atenționa reprezentanții ambelor echipe și arbitri în legătură cu netolerarea jocului brutal, respectarea disciplinei și disputarea jocului într-un deplin spirit de fair play.
- m) Oficialii celor două echipe și arbitrii sunt obligați să sesizeze observatorul/delegatul, dacă au cunoștință cu privire la fapte care să conducă la încălcarea eticii sportive și/sau la practici neregulate. Observatorul/delegatul este obligat ca, în situația în care este sesizat, să solicite o declarație scrisă și semnată de către persoana care l-a înștiințat în legătură cu faptele respective.
- n) La ședința tehnică, reprezentanții celor două echipe vor prezenta câte un exemplar din echipamentul de joc al echipei proprii (tricou, șort), lista jucătorilor de câmp, a portarilor, culoare sacou/cămașă/tricou antrenor ecuson A, culoare echipamentului distinct al personalului abilitat cu ștergerea suprafeței de joc. Reprezentanții echipei gazdă vor pune la dispoziția echipei oaspete ecusoanele și cartonașele de time-out.

Articolul 22. Obligațiile cluburilor și asociațiilor sportive

Cluburile și asociațiile sportive organizatoare ale jocurilor oficiale au următoarele obligații în legătură cu observatorii/delegații:

- a) Să suporte costurile privind baremurile de observator/delegat, egale cu cele ale arbitrilor principali ai jocului, transportul, masa și cazarea acestora.
- b) Să asigure integritatea și securitatea, siguranța și liniștea observatorilor și a bunurilor acestora în localitatea respectivă. În acest scop, cluburile vor coopera cu societățile de pază și protecție și forțele de ordine (jandarmerie), după caz, poliție.
- c) Să ducă la îndeplinire toate cerințele legale ale observatorilor și delegațiilor F.R.H., pentru buna desfășurare a jocului la care participă.
- d) Cluburile și asociațiile sportive sunt obligate să remedieze, la cererea observatorului/delegatului, toate neconformitățile constatate înaintea începerii unui joc-turneu. Masa scorer- cronometrului și băncile de schimb trebuie să fie poziționate în așa fel încât cronometrul, scorerul și observatorul se poată vedea liniile spațiului de schimb.
- e) Să asigure măsurile de protecție și ordine prin firme specializate de pază, cu număr adecvat de stewarzi (pentru jocurile cu grad mare de risc, cu grad de risc mediu și cu grad de risc mic) în vederea evitării unor incidente la locul de desfășurare a competiției.
- f) În cazul unor situații de forță majoră (în mod deosebit de ordin administrativ sau în cazul producerii unor avarii) să întreprinde toate măsurile ce se impun în vederea continuării jocului.
- g) Persoanele care sunt desemnate pentru ștergerea suprafeței de joc (minim una pentru fiecare jumătate de teren-la jocurile de Liga Națională și Cupa României), sunt obligate să conforma cerințelor arbitrilor principali.
- h) Să se asigure că observatorii pot părăsi incinta de desfășurare a competiției, precum și localitatea în care a avut loc jocul, în condiții de siguranță deplină.

Articolul 23. Obligațiile observatorului/delegatului înaintea jocului:

- a) Urmărirea și asigurarea completării protocolului de joc, verificarea legitimațiilor sportivilor în care să fie trecut numele sportivului, clubul aparținător, viza anuală, viza medicală din partea unei instituții specializate (medicina sportivă) cu parafa medicului, a ecusoanelor persoanelor înscrise în raportul de joc și a oficialilor de la masa scorer-cronometrului. La Liga Națională masculin și feminin, legitimarea sportivilor și a oficialilor de echipă se va face folosind Sistemul Electronic de Înregistrare al F.R.H. În situația în care oficialii echipelor nu au ecusonul stabilit de regulamentul, aceștia au dreptul de a lua loc pe banca de rezerve echipe proprii pe baza carnetului de antrenor/delegat/cadru medical, având cu viza medicală anuală, cu ștampila și semnătura F.R.H. Cazul în care se încalcă aceste prevederi, celui/ceilor în cauză li se va întocmi raport suplimentar care va fi înaintat spre analiză Comisiei Centrale de Disciplină.
- b) Urmărește asigurarea tuturor măsurilor regulamentare pentru începerea în bune condiții a jocului oficial la care a fost delegat .
- c) În situația apariției unor fenomene negative, neprevăzute (de exemplu aruncarea de confeti pe terenul de joc), întreprinde măsuri operative de înlăturarea acestora și atenționare prin stația de amplificare a sălii de necesitate respectării normelor în vigoare.
- d) După caz, asigură măsuri suplimentare de protecție a băncilor de rezerve, în mod expres ai echipei oaspete, în situația apariției unor stări conflictuale.
- e) Se asigură că toate persoanele de la masă oficiala au asigurate bune condiții de desfășurare a activității (mapă profesională, cunosc activitățile ce trebuie întreprinse pe toată durata partidei).
- f) Urmărește ocuparea în bune condiții, a locurilor în tribună spectatorilor și a celor două galerii.
- g) Alte atribuțiuni care reies din Caietele de Sarcini ale Ligii Naționale, Cupei României, Diviziei A.

Articolul 24. Obligațiile observatorului/delegatului în timpul jocului:

- a) Urmărirea jocului de la masa scorer-cronometrului la care vor avea acces numai persoanele autorizate (observator, scorer, cronometror, crainic, manipulator tabelă). Interzicerea oricărei persoane de a staționa între liniile de margine și balustradele de protecție ale tribunelor, precum și în spatele liniilor de poartă ale terenului, cu excepția fotografiilor și a ziariștilor acreditați și care prezintă semne distincte privind calitatea acestora.
- b) Înregistrarea prestației arbitrilor .
- c) Colaborarea cu arbitri și oficiali celor două echipe pentru desfășurarea în bune condiții a jocului.
- d) Observatorul / delegatul federal nu poate lua decizii privind jocul însă, dacă este necesar, poate să întrerupă jocul și să informeze arbitri privind încălcarea regulamentelor de joc (proteste repetate ale oficialilor, sportivilor, aruncarea în teren cu obiecte, defectarea tabele de marcaj, schimbări greșite, amplasarea de bannere cu caracter rasist, antisemit sau jignitor etc).
- e) Responsabilitatea pe terenul de joc revine în exclusivitate arbitrilor.

Articolul 25. Obligațiile observatorului/delegatului în timpul pauzei:

- a) Se deplasează la și de la vestiarul arbitrilor, împreună cu aceștia.
- b) Atenționează reprezentanții echipelor sau arbitrii dacă desfășurarea primei reprize a creat o atmosferă tensionată, atitudine sportive sau arbitraj tendențios .
- c) Interzic pătrunderea în vestiarul arbitrilor a oricărei persoane neautorizate, prin instalarea unui agent de securitate-intervenție, instruit în acest sens.

Articolul 26. Obligațiile observatorului/delegatului după joc

- a) Urmărirea salutului echipelor este obligatoriu, modul de părăsire a terenului de joc și drumul până la vestiar al echipelor și reprezentanților acestora și al arbitrilor se realizează împreună cu observatorul/delegatul federal.
- b) Urmărirea închiderii și verificarea raportului de joc, care să corespundă cu modul de desfășurare al acestuia, semnat de către arbitrii principal și observator/delegat al documentului oficial .
- c) Analizarea împreună cu arbitrii principali a prestației acestora, recomandări pentru activitatea viitoare și transmiterea calificativului. Transmiterea calificativului privind prestația arbitrilor principali trebuie să fie același în raportul de observare și cel transmis arbitrilor, după joc.
- d) Transmiterea în termen de 24 de ore, a originalelor raportului de observator și a procesului verbal al ședinței tehnice către C.C.O.D.. Revine ca obligativitate expresă observatorului/delegatului F.R.H. ca atunci când este întocmit un raport suplimentar, să fie transmis imediat de la locul de desfășurare a jocului / competiției, prin e-mail, pe adresa cristina.varzaru@frh.ro și bejinariu61@yahoo.com. Originalele raportului de joc, procesului verbal al jucătorilor eligibili reguli U21 și U23 și raportului suplimentar , după caz, vor fi depuse la sediul F.R.H. – Comisia de Competiții, în termen de 24 de ore de la încheierea jocului, de către observator sau arbitrii principali ai jocului.
- e) Discutarea cu arbitrii a eventualelor incidente care s-au petrecut și, în plus, să verifice în detaliu însemnările sale cu cele ale arbitrilor principali, privind acordarea sancțiunilor disciplinare, eliminări temporare, descalificări acordate sportivilor, oficialilor, pentru a fi evitate erorile. După terminarea jocului, observatorul împreună cu arbitrii sunt obligați să informeze oficialii celor două echipe despre întocmirea eventualelor rapoarte suplimentare
- f) După terminarea jocului, observatorul/delegatul trebuie să se asigure că arbitrii și cele două echipe pot părăsi terenul în deplină siguranță. Dacă apar tulburări de orice natură, acesta trebuie să discute cu organizatorii măsurile care trebuie întreprinse. În funcție de gravitatea situației, observatorul va cere organizatorilor să numească persoanele autorizate care vor însoți echipa oaspete și arbitrii până la o distanță de cel puțin 10 km de localitatea în care s-a desfășurat jocul.
- g) Închiderea raportului de joc online Verificarea concordantei între raportul de joc scris și cel online.
- h) Verificarea procesului verbal al jucătorilor eligibil regulilor U21 și U23 întocmit de arbitrii ajutători. Procesul verbal trebuie semnat de reprezentanții celor două echipe, arbitrii ajutători, arbitrii principal și de legat.
- i) Verificarea returnării ecusoanelor echipei gazdă, de către echipa oaspete.
- j) Completarea raportului de joc online, pe baza raportului de joc scris, în cazul în care nu a scorerul online nu a fost prezent la joc. În acest caz, se întocmește raport suplimentar.

- k) În cazul unor incidente grave, observatorul delegatul de joc trebuie să încerce să obțină maximul posibil de probe pentru instanțele disciplinare ale forului care l-a delegat la jocul respectiv (probe audio-video eventual martori).
- l) În maximum 30 de minute după încheierea partidei, observatorul federal va înștiința telefonic conducerea C.C.O.D. despre desfășurarea jocului.
- m) Comisia Centrală de Observatori are obligația transmiterii calificativului acordat de către observator, la solicitarea scrisă a unui club care dorește să afle cum a fost calificată prestația arbitrilor într-un joc al echipei proprii.

Articolul 27.

Observatori/delegații trebuie să adopte o atitudine rezervată față de reprezentanții mass-media. Ei nu pot da declarații sau face comentarii imediat după joc, ci nu mai după înaintarea rapoartelor de observare către forurile competente. Observatorii/delegații trebuie să se abțină de la orice fel de comentariu asupra prestației arbitrilor și deciziilor acestora în conducerea jocului. De asemenea, observatori/delegații trebuie să evite a face vreo rezoluție privind posibilele decizii ale instanțelor disciplinare în legătură cu incidentele constatate la jocurile la care au oficiat.

Articolul 28.

Observatorul/delegatul este responsabil pentru evaluarea (aprecierea) prestației arbitrilor, având obligația de a sta împreună cu ei și de a-i coordona pe timpul șederii la locul de desfășurare a jocului. Pe întreaga durată delegării sale, observatorul:

- a) Se va asigura că arbitrii nu iau parte la conferința de presă și nu discută cu presa înainte, în timpul sau după terminarea jocului;
- b) Se va asigura ca arbitrii principalii să nu ia parte la manifestări, meciuri de calitate sau alte activități la care sunt prezente echipe;
- c) Va analiza desfășurarea jocului cu arbitrii, îi va consulta pe aceștia privind prestația lor, dacă conștientizează greșelile inerente pe care le-au comis, le va da explicații și va sfătui în vederea viitoarelor delegări la alte jocuri. Va analiza capitolele cele mai importante din regulamentul de joc și va evolua evalua prestația acestora, făcându-le recomandările pentru îmbunătățirea prestației viitoare, după care va anunța calificativul obținut de cei doi arbitri.

Într-un timp rezonabil după încheierea jocului, în vestiarul arbitrilor (într-un loc liniștit) observatorul/delegatul trebuie să analizeze cu arbitrii prestația acestora. Analiza nu trebuie să dureze mai puțin de 10 minute, dar nici nu trebuie să depășească 30 de minute, cu excepția unor situații cu adevărat deosebite. În timpul discuției, observatorul/delegatul trebuie să menționeze aspectele pozitive și cele negative pe care le va trece în raportul său. Observatorul va menționa elementele pozitive și elementele negative, nu se va axa asupra fiecărei situații particulare (care nu pot însă trece ne evidențiate) și va menționa problemele de linie (cele mai importante).

Observatorul este bine să reflecteze cu atenție și fără părtinire acordarea calificativului pentru prestația celor doi arbitri. Observatorul trebuie:

- a) Să stabilească prioritățile discuției, abordând două sau trei puncte importante;
- b) Să menționeze întâi aspectele pozitive și apoi ceea ce trebuie corectat;
- c) Să dea sfaturi concrete, bazate pe ceea ce s-a petrecut în timpul jocului respectiv, acestea fiind ușor de înțeles și măsurabil;

- d) Să dea posibilitatea arbitrilor să-și spună părerea și să încurajeze să-și analizeze în mod autocritic prestația;
- e) Să ofere soluții alternative pentru îmbunătățirea prestației și a colaborării în cuplu .
Observatorul/delegatul va folosi o scală de evaluare generală pentru a indica prestația arbitrilor ca: nesatisfăcător, satisfăcător, mediu, bine și foarte bine .
În evaluarea generală, se vor lua în calcul următoarele:
- a) Gradul de dificultate al jocului;
 - b) Aplicarea și interpretarea corectă a regulamentului jocului de handbal, controlul jocului, aprecierea tactică și conducerea jocului;
 - c) Controlul disciplinar și conducerea unitară a jocului, comportamentul sportiv viilor, oficialilor și a spectatorilor;
 - d) Personalitatea celor doi arbitri;
 - e) Pregătirea fizică, aspectul fizic, plasamentul și deplasarea în teren;
 - f) Colaborarea cu masa oficială și observatorul/delegatul întâlniri;
 - g) Situația în care jocul capătă un caracter amical, din varii motive, și nu se poate desfășura ca joc oficial, observatorul întâlnirii interzice arbitrilor principal de oficiala un astfel de joc.

Articolul 29. Completarea și transmiterea rapoartelor

Observatori/delegații oficiali sunt obligați să completeze procesele verbale ale ședinței tehnice, procesul verbal al jucătorilor eligibili regulilor U21, U23, rapoartele de observare și celelalte documente și să le expedieze prin firma de curierat forului care i-a delegat, în termen de maxim 24 de ore de la terminarea jocului respectiv. În situația în care trebuie înaintat un raport suplimentar, acesta se va trimite de la locul de desfășurare al jocului (competiției) prin e-mail conducerii F.R.H., pe adresele cristina.varzaru@frh.ro și bejinariu61@yahoo.com. De asemenea, observatorul de joc atrage atenția arbitrilor asupra obligației de a transmite raportul de arbitraj către F.R.H., în termen de 24 de ore de la încheierea jocului.

În cazul în care, la un joc desfășurat s-au înregistrat descalificări, incidente, contestări, raportul de observare inclusiv raportul suplimentar și raportul de arbitraj vor fi transmise imediat după joc, de la locul de desfășurare al jocului, pe adresele de mail cristina.varzaru@frh.ro și bejinariu61@yahoo.com.

În caz de incidente, observatorul/ delegatul va consemna într-un raport suplimentar:

- a) identitatea sportivilor sau oficialilor, numărul de spectatori care au săvârșit abateri, minutul și secunda în care acestea au fost comise, durata ce l-a determinat, descrierea cronologică a acțiunilor neregulate, a consecințelor produse de acestea, precum și comportarea colegilor de echipă și a celorlalte persoane pe banca de rezervă;
- b) Incidentele produse de suporterii echipelor: ce echipă au susținut, descrierea incidentului, sectorul din tribună în care se aflau și momentul în care s-a petrecut, durata, gradul de pericolozitate, consecințele produse cu evaluarea distrugerilor și pagubelor, comportarea oficialilor clubului, modul în care am intervenit forțele de ordine, dacă s-au folosit materiale pirotehnice în tribună sau au fost aruncate și pe suprafața de joc, dacă au fost folosite alte obiecte aruncate spre alte sectoare ale tribunelor sau spre terenul de joc (role de hârtie, brichete, scaune, petarde, fumigene, făclii, torțe, alte obiecte contondente), locul în care acestea au aterizat și dacă au fost lovite sau rănite persoane. Dacă spectatorii au invadat sau am încercat să invadeze terenul de joc, zona în care s-a produs, numărul persoanelor

implicate, durata și consecințele, modul în care au intervenit forțele de ordine și comportare jucătorilor și a oficialilor echipelor în timpul incidentelor, comportarea violentă sau cu caracter asista jucătorilor și sau a spectatorilor. Descrierea detaliată a acestora, durata și amploarea, modul în care au intervenit organizatorii pentru a le opri (anunțul repetate la stația de amplificare ori lipsa acestora, intervenția forțelor de ordine, ș.a.m.d.), măsurile luate de observator în cazul producerii unor incidente, verificarea personală a pagubelor produse în incinta sălii, anexarea unor rapoarte ale forțelor de ordine. Observatorii/delegații oficial nu sunt autorizat să comunice conținutul rapoartelor acestora decât conducerii F.R.H./A.J.H./A.M.H.

Observatorii/delegații oficial sunt datori să evalueze prestația arbitrilor într-o manieră obiectivă, neutră și independentă. Ei trebuie să ia în considerare numai faptele, așa cum le au constatat personal și să nu fie influențați de altcineva. Rolul observatorului este de a sprijini Comisia Centrală de Arbitrii, prin evaluarea prestației arbitrilor. În raportul său, acesta trebuie să menționeze punctele pozitive ale prestației arbitrilor, precum și aspectele care necesită o îmbunătățire, prin aceasta asigurând comisiei de specialitate o evaluare corectă și precisă a evoluției arbitrilor principale jocului.

Articolul 30. Drepturile observatorilor/delegaților

- a) Să participe la activitățile organizate cu observatorii de către C.C.O.D.;
- b) Să primească materialele didactice pregătite pe plan național sau internațional pentru pregătirea personală și unificarea aplicării liniei de arbitraj;
- c) Să primească materialele necesare desfășurării activității de observator;
- d) Să fie delegați pentru observarea jocurilor de către Comisia Centrală de Observatori și Delegați, în funcție de necesitățile concrete ale competiției pe care le organizează F.R.H. și de modul în care au fost evaluați de către C.C.O.D.;
- e) Să primească pentru fiecare joc la care a oficiat în numerar (înaintea jocului) sumele reprezentând indemnizația de observare, contravaloarea transportului, a cazării și baremul de masă. Să se deplaseze la jocurile la care au fost delegați, cu mijloace de transport în comun sau proprii. Din motive de incompatibilitate, să refuze delegarea la un joc la care a fost desemnat, dacă între timp este sub contract cu una din echipe, desfășoară afaceri cu una sau ambele echipe, sau are și alte activități de orice natură în urma cărora să rezulte un avantaj material;
- f) Are dreptul de a refuza participarea la joc, dacă la una dintre echipele în cauză evoluează o rudă sau afin de gradul I-III.

Articolul 31. Îndatoririle observatorilor/delegaților

- a) Să supravegheze și să aplice întocmai prevederile R.O.D.C.N.H., precum și deciziile Comisiei Centrale de Observatori și Delegați;
- b) Să comunice de urgență, în scris, conducerii C.C.O.D. orice modificarea datelor personale (C.I., modificare de adresa, etc) precum și a datelor de contact (telefon, fax, adresă de e-mail, etc);
- c) Să folosească numai tipizatele puse la dispoziție de către C.C.O.D., precum și modul de transmitere solicitat de către F.R.H.: în format digital procesul verbal al ședinței tehnice,

- în Excel raportul de observator și în Word raportul suplimentar și procesul verbal al jucătorilor eligibil regurilor U21 și U23;
- d) Să dovedească corectitudinea și obiectivitatea în observare jocurilor de handbal;
 - e) Să respingă orice încercare de influență sau corupție și să sesizeze în scris forul care l-a delegat, în cazul producerii unor astfel de fapte;
 - f) Să completeze rapoartele de observare detaliat și cu claritate, semnalând orice eveniment în legătură cu desfășurarea jocului și să-l înainteze în termen regulamentar forului care l-a delegat;
 - g) Să participe la activitățile organizate de F.R.H. cu observatorii/delegații, la examenul bianual sau consfătuiri, ori de câte ori situația o impune, precum și alte activități cerute de conducerea F.R.H.;
 - h) Să răspundă întrebărilor și comunicatelor emise de C.C.O.D. în termenele stabilite. În caz contrar, activitatea observatorilor se consideră ca fiind nulă, cei în cauză nemaiputând oficia ca observatori/delegați la jocurile oficiale, pentru lipsa de preocupare în pregătirea personal;
 - i) Să aibă o comportare ireproșabilă și să contribuie prin exemplul personal la protejarea prestigiului activității handbalistice;
 - j) Medicul de pe salvare poate fi și medicul reuniunii, în lipsa unui medic sportiv. În situații cu totul deosebite, pentru o intervenție iminentă față de o persoană oficială sau spectator, pot interveni medicul reuniunii, precum și medicul salvării;
 - k) Să nu permită începerea jocului la Liga Națională fără o ambulanță dotată corespunzător intervenției de forță majoră (de tipul B) și fără medicului reuniunii. În caz de necesitate, acesta se poate deplasa în timpul jocului la instituția sanitară de care aparține cu o persoană oficială grav bolnavă, urmând a reveni imediat la sala de joc. În situația în care salvarea nu se va afla la sala de joc și apare un nou caz de forță majoră, trebuie să se facă apel la 112 în vederea rezolvării operative a situației nou apărute;
 - l) Dacă la jocurile de Liga Națională masculin și feminin, după 30 minute de la ora oficială de începerea jocului nu este prezentă salvarea echipată corespunzător sau nu există un medic al reuniunii, jocul se declară încheiat. Acesta se va reprograma a doua zi, în condițiile prevăzute la Regulamentul Disciplinar. Întârzierea ambulanței între 11-30 minute față de ora oficială de începere a jocului se sancționează cu penalitate pecuniară în cuantum de 5000 lei.

Articolul 32.

Delegarea observatorilor oficiali la jocurile de handbal din cadrul Ligilor naționale se face de către Comisia Centrală de Observatori și Delegați, cu aprobarea secretarului general al F.R.H.

Articolul 33.

Desemnarea delegaților oficiali la jocurile de handbal din cadrul campionatelor naționale de juniori se face de către Comisia Centrală de competiții, cu aprobarea secretarului general al F.R.H.

CONTROLUL ȘI EVALUAREA ACTIVITĂȚII OBSERVATORILOR ȘI DELEGAȚILOR

Articolul 34.

Evaluare și controlul activității observatorilor se exercită de către conducerea C.C.O.D. și de către Secretarul general al F.R.H.

Articolul 35.

Neîndeplinirea corespunzătoare sau încălcarea obligațiilor de către observator/delegat poate conduce la suspendarea sau, după caz, excluderea din Comisia Centrală de Observatori și Delegați .

Articolul 36.

36.1. Pentru abateri de la regulamentele F.R.H., observatori și delegații se sancționează astfel:

36.1.1. Suspendarea pentru minim 1 (o) etapă, pentru:

- a) Neanunțarea indisponibilității în maxim 24 de ore de la anunțarea delegării, spre a se putea lua măsuri de înlocuire. Se exceptează cazurile de forță majoră.

36.1.2. Suspendarea pentru minim 2 (două) etape, pentru:

- a) Prezentare cu întârziere la sală după termenul regulamentar, nemotivată, fără ca jocul să fi început.
- b) Neanunțarea indisponibilității, cu minim 7 (șapte) zile înainte de data ședinței C.C.O.D. la care se fac nominalizările pentru etapa/etapele următoare. Se exceptează cazurile de forță majoră.
- c) Prezentarea la teren într-o ținută necorespunzătoare;
- d) Neinformarea către F.R.H. și C.C.O.D., de către observatorii români, delegați de către I.H.F. sau E.H.F. la jocurile oficiale, a raportului scris referitor la jocul la care au participat, în termen de 48 de ore de la revenirea în țară.
- e) Neînchiderea raportului online (verificarea concordantei între raportul de joc scris și raportul de joc online)
- f) Neîncărcarea raportului de joc scris în S.E.I. (poză/pdf)
- g) Neîntocmirea raportului online de către scorerul online.
- h) Neîntocmirea raportului online de către observator, în cazul absenței scorerului online
- i) Neverificarea concordantei între raportul de joc scris și procesul verbal al jucătorilor eligibili regulilor U21 și U23 în ceea ce privește numărul de minute contabilizate pentru jucătorii în cauză;
- j) Nesemnarea procesului verbal (întocmit de arbitri ajutători) al jucătorilor eligibili regulilor U21 și U23, în prezența reprezentanților celor două echipe, arbitrilor ajutători, și arbitrilor principali;
- k) Neverificarea returnării ecusoanelor echipei gazdă, de către echipa oaspete;
- l) Acceptarea unor încălcări ale prevederilor regulamentare privind suprafața de joc, instalațiile anexă, marcajul terenului, porțile, plasele, iluminatul sălii, spațiul de schimb

și vestiarele echipelor, măsurile de ordine ne aplicate precum și ne consemnarea acestora în raportul de observare;

- m) Nerespectarea dispozițiilor privind accesul la vestiare precum și la vestiarul arbitrilor, a persoanelor neautorizate;
- n) Neîntocmirea, întocmirea incompletă sau cu date eronate a raportului de observare, raportului suplimentar sau a procesului verbal al ședinței tehnice;
- o) Netransmiterea din localitatea de desfășurare a competiției, imediat după joc, a raportului suplimentar (când este cazul);
- p) Neaducerea la cunoștința celor în cauză club, oficial, sportiv că s-a întocmit raport suplimentar

36.1.3. Suspendarea pentru minim 3 (trei) etape, pentru:

- a) Refuzul de a conduce o partidă la care a fost delegat, fără a putea dovedi motive temeinice;
- b) Atitudine necorespunzătoare față de organele competente de conducere, neprezentarea în mod nejustificat la convocarea în fața conducerii F.R.H. sau a comisiilor acestora, relatări necorespunzătoare realității, ascunderea adevărului sau alte fapte);
- c) Injurii aduse arbitrilor ajutători, arbitrilor principali, jucătorilor sau oricărei persoane oficiale de conducere echipelor participante la joc;
- d) Intervenții în mass-media, referitoare la meciurile la care sunt delegați sau referitoare la alți observatori;
- e) Nepredarea raportului de joc, a raportului de observare, a procesului verbal privind jucătorii eligibili regulilor U21 și U23 și/sau a raportului suplimentar, la organele competente, în termenul stabilit de regulament.

36.1.4. Suspendarea pentru minim 6 (șase) etape, pentru:

- a) Neprezentarea sau prezentarea cu întârziere la sală, după termenul regulamentar, nemotivată, iar jocul nu s-a putut desfășura sau s-a desfășurat fără observator sau cu alt observator desemnat ulterior;
- b) Introducerea în mod intenționat de date nereale în raportul suplimentar;
- c) Omiterea în mod intenționat de date reale în raportul suplimentar;
- d) Calomnierea sub orice formă a activităților comisiilor și organelor de conducere a F.R.H.;
- e) Intervenții în mass-media referitoare la meciurile observate de către acesta sau de către colegi, atunci când la Jocurile respective au avut loc evenimente deosebite care sunt în curs de soluționare de către comisiile federale.

36.1.5. Suspendarea pentru minim 8(opt) etape, pentru:

- a) Părăsirea sălii înainte de terminarea jocului fără un motiv întemeiat (culpă medicală ce necesită internare într-o instituție sanitară specializată)
- b) Neîndeplinirea atribuțiilor care le revin în cazul producerii unor incidente.

36.1.6. Suspendarea pentru minim 6 (șase) luni, pentru:

- a) Lovirea unui arbitru, jucător, persoană oficială din conducerea echipelor participante la joc;
- b) Lipsa de interes în pregătirea teoretică pentru calitate de observator/delegat, manifestarea de dezinteres în pregătire și prin aceea de a nu răspunde cerințelor comunicatelor conducerii C.C.O.D. În caz de recidivă, cel în cauză va fi exclus din corpul de observatori delegați F.R.H.

- c) Recunoașterea și s-au greșit aplicarea regulilor în desfășurarea unui joc precum și prelungirile acestuia, prin care se încalcă prevederile regulamentului de joc .

36.2.Excluderea din corpul de observatori

Excluderea din corpul de observatori constă în încetarea calității de observator delegat și radierea din corpul de observator și poate interveni în următoarele cazuri:

- a) Refuzarea delegării la anunțarea acesteia de 2 ori consecutiv sau de 3 ori în total într-o ediție de campionat național, fără a prezenta motive temeinice, argumentate;
- b) Prezentarea la jocul la care a fost delegat sub influența băuturilor alcoolice sau în stare de ebrietate;
- c) Încasarea unor sume necuvenite sau acceptare de avantaje materiale sau de altă natură din partea echipelor respective sau altor persoane interesate, pentru a influența jocul sau rezultatul final al acestuia;
- d) Modificarea intenționată a documentelor de plată, în scopul încasării unui barem mărit, necuvenit;
- e) Introducerea unor date eronate în chitanța pentru decontarea cheltuielilor aferente jocului (CNP, seria și numărul C.I., adresa, etc) sau realizarea unor înțelegeri de orice altă natură privind încasarea unor sume diferite de cele aprobate de către F.R.H.;
- f) Suspendare pentru minim șase etape în repetare în același an competițional;
- g) Suspendare pentru minim șase luni, urmată de o altă suspendare de minim două etape;
- h) Sancționarea cu suspendare mai mare de șase luni a observatorului, printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă luată de instanța disciplinară competentă, la propunerea membrilor C.C.O.D.;
- i) Pronunțarea unei sentințe judecătorești definitive cu caracter penal (dar nu din culpă), executoriu sau cu suspendare, declararea acestuia ca persoana non grata, afilierea sau constituirea unui grup de crimă organizată, desfășurarea de activități cu caracter teroriste, pe teritoriul național sau altui stat;
- j) Excluderea din activitatea handbalistică pentru alte abateri prevăzută de Regulamentul disciplinar sau pentru fapte ce nu sunt cuprinse în Statutul și regulamentele F.R.H., dar care încalcă prevederile constituționale sau intră sub incidența Codului Penal.

Articolul 37.

37.1.În cazul în care observatorii delegații oficiale și îndeplinesc necorespunzător sau cu rea intenție atribuțiile, Comisia Centrală de observatori și delegați poate proceda la suspendarea pentru perioade cuprinse între o etapă și șase luni sau excluderea din corpul de observatori delegați.

37.2.Pe perioada suspendării, observatorului i se retrage dreptul de a-și desfășura activitatea de observator și de a fi delegat ca scorer/cronometror, crainic, manipulator tabelă, scorer online, la toate categoriile competiționale, până în momentul scurgerii etapelor la categoria competițională la care a săvârșit abaterea. Astfel, dacă un observator a fost sancționat cu suspendare la Liga Națională masculin, se vor lua în considerare doar etapele scurse la această categorie competițională, chiar dacă în același timp sunt programate și etape ale Ligii Naționale feminine.

Articolul 38.

Abaterile disciplinare grave săvârșite de observatori/delegați se judecă la propunerea conducerii C.C.O.D., potrivit procedurilor prevăzute de Statutul și Regulamentul disciplinar ale F.R.H., de către Comisia Centrală de Disciplină.

Articolul 39. Circumstanțe atenuante

Circumstanțele atenuante se aplică de regulă, la prima abatere.

Constituie circumstanțe atenuante, următoarele împrejurări:

- a) Abatere sub influența unei amenințări grave a integrității corporale sau a demnității;
- b) Invitata ireproșabilă până la comiterea baterii;
- c) Purtare sinceră în fața Comisiei Centrale de disciplină, la dezbaterea cauzei.

Articolul 40. Circumstanțe agravante

Constituie circumstanțe agravante, următoarele împrejurări:

- a) Premeditarea;
- b) Săvârșirea abaterii în grup;
- c) Comiterea baterii prin acte de violență;
- d) Comiterea baterii în stare de ebrietate;
- e) Puterea baterii cu interes material
- f) Comiterea de abateri de către observatori delegați, în timpul exercitării oficiale a funcției;
- g) Recidiva.

Articolul 41. Controlul antidoping

F.R.H. interzice folosirea de substanțe stimulatoare, dopante sau anabolizante, stupefiante prevăzute în listele oficiale publicate pe site -ul ANAD și site-ul fără F.R.H., în întreaga activitatea în handbalistică. Observatorii/delegații federali au obligația de a pune la dispoziția celor în drept posibilitatea ca după terminarea unui joc să se poată face controlul doping solicitat față de sportiv echipelor și oficialii acestora.

Articolul 42. Contestații

În cazul în care prestația arbitrilor principali la un joc de handbal este notată cu cel puțin un calificativ „nesatisfăcător”, la oricare dintre rubricile raportului de observator, propunerea de sancționare a arbitrilor în cauză va fi înaintată spre soluționare Comisiei Centrale de Arbitri, care va înainta hotărârea spre ratificare, Comisiei Centrale de Disciplină.

În situația în care prestația unui observator este contestată, aceasta va fi analizată de către conducerea C.C.O.D. și înaintată, spre ratificare, Comisiei Centrale de Disciplină.

Articolul 43. Încetarea activității

Activitatea observatorilor delegaților încetează în următoarele cazuri:

- a) Dacă devin inapți din punct de vedere medical;
- b) La împlinirea vârstei de 72 de ani;

- c) Dacă se retrag din activitatea de observator de legat printr-o cerere scrisă, înaintată și aprobată de conducerea C.C.O.D.;
- d) Dacă sunt excluși din corpul de observatori oficiali de către Comisia Centrală de Disciplină, la propunerea Comisiei Centrale de Observatori și Delegați;
- e) Dacă nu mai sunt cuprinși în corpul de observator

Componența numerică și nominală a corpului de observatori va fi aprobată anual, în funcție de necesitățile concrete ale fiecărei categorii competiționale, la propunerea C.C.O.D., de către Secretarul general - comitetul director – Consiliul de Administrație.

Articolul 44. Aplicabilitate.

- a) Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei Centrale de Observatori și Delegați devine obligatoriu pentru toți observatorii/delegații federali, de la data validării acestuia de către Consiliul de administrație al F.R.H.;
- b) Nerespectarea prevederilor prezentului regulament va fi sancționată prin asimilare de la caz la caz, în conformitate cu Regulamentul disciplinare sau cu alte regulamente, precum și cu Statul F.R.H.;
- c) Situațiile deosebite neprevăzute în prezentul regulament se vor analiza în concordanță cu celelalte regulamente ale comisiilor F.R.H.

Articolul 45. Dispoziții finale

Orice probleme în legătură cu activitatea observatorilor delegaților oficial neprevăzut în acest regulament se va soluționa de către Comitetul Director al F.R.H., membrii C.C.O.D., membrii C.C.D.

Articolul 46.

Modificările la prezentul regulament au fost aprobate în Consiliul de Administrație al F.R.H., din data de 01.06.2021 și intră în vigoare începând cu data de 01.07.2021.